

“แรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมาย คือ พาหะนำโรค”: ความสัมพันธ์
ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนภายใต้สถานการณ์
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
“Illegal Thai migrant workers as Disease carriers”:
The Relationship between Language and Representation
under the Epidemic of Coronavirus Disease 2019

ยุทธการ ปัทมโรจน์ *

นิสิตหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Yudthakarn Pattamaroj

Department of Thai Language Faculty of Arts
Chulalongkorn University

**Corresponding Author E-mail: yudthakarn_ptmr@hotmail.com*

Received: April 12, 2022

Revised: December 14, 2022

Accepted: December 30, 2022

Available: December 31, 2022

Abstract

in online news discourse during the Epidemic of Coronavirus Disease 2019 by adopting the framework of Critical Discourse Analysis (van Dijk, 1998, 2009). The data used in this article included 88 online news during March 2020. The result showed that there f referring terms, verb phrases, modality, presupposition, and intertextuality. These linguistic devices have the function of polarization between us and them. The press emphasizes representing Illegal Thai migrant workers as persons that are at risk of infection or disease carriers because they are a problem for the government and cause to create anxiety for the people in the society. But the truth is all people who have traveled from high-risk countries are also considered to be at risk of infection. It is not just Illegal Thai migrant workers. This may legitimize the Thai government to deny more Illegal Thai migrant workers entering to the country and to

require these workers who have entered the country to strictly follow disease control and prevention measures.

Keywords:

Illegal migrant worker, Representation, Critical Discourse Analysis, News discourse, The epidemic of Coronavirus Disease 2019

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทน “พาหะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายในวาทกรรมข่าวออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของฟาน ไคก์ (van Dijk, 1998, 2009) โดยใช้ข้อมูลจากข่าวออนไลน์จำนวน 88 ตัวบท ในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 ผลการศึกษาพบว่ามีกลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทน “พาหะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมาย 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้การอ้างถึง การใช้กริยาวลี การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้มูลบท และการใช้สทบท โดยกลวิธีทางภาษาเหล่านี้ล้วนต่างหน้าที่แบ่งขั้วความเป็นเราและความเป็นเขา สื่อมวลชนจะมุ่งเน้นนำเสนอว่าแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นบุคคลที่มีภาวะเสี่ยงที่จะติดเชื้อหรือเป็น “พาหะนำโรค” เพราะเป็นปัญหาของรัฐและสร้างความวิตกกังวลให้แก่คนในสังคม แต่ความเป็นจริงแล้วบุคคลที่เดินทางมาจากประเทศกลุ่มเสี่ยงก็ล้วนแต่มีภาวะเสี่ยงที่จะติดเชื้อเหมือนกันทั้งหมด ไม่ใช่เพียงแต่กลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเท่านั้น ทั้งนี้อาจเพื่อเป็นการสร้างความความชอบธรรมให้รัฐบาลไทยในการสกัดกั้นไม่ให้แรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเดินทางกลับเข้ามา

ในประเทศมากขึ้นและสนองความต้องการของรัฐบาลที่
อยากให้กลุ่มแรงงานดังกล่าวที่เดินทางเข้ามาในประเทศ
มาแล้วปฏิบัติตามมาตรการการควบคุมและป้องกัน
โรคที่รัฐวางไว้ให้อย่างเคร่งครัด

คำสำคัญ:

แรงงานข้ามชาติ, ภาพตัวแทน, วาทกรรมวิเคราะห์
เชิงวิพากษ์, วาทกรรมข่าว, สถานการณ์การแพร่
ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

บทนำ

ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 มีการเกิดโรคอุบัติใหม่ขึ้นในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน คือ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (coronavirus disease 2019) หรือโควิด-19 (COVID-19) ซึ่งเป็นโรคติดเชื้อทางเดินหายใจ และในเวลาต่อมาโรคดังกล่าวได้แพร่ระบาดไปทั่วโลก จนกระทั่งในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 ได้เริ่มระบาดในประเทศเกาหลีใต้ อย่างรุนแรง จากคำแถลงการณ์ขององค์การอนามัยโลกกล่าวว่าในช่วงเวลานั้นมีผู้ติดเชื้อในประเทศเกาหลีใต้ประมาณ 5,000 กว่าราย ซึ่งถือเป็นการระบาดนอกประเทศจีนที่ใหญ่มากที่สุด (World Health Organization, 2020)

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้แรงงานและนักท่องเที่ยวชาวไทยที่พำนักอยู่ในประเทศเกาหลีใต้ประสงค์ที่จะกลับเข้ามาภายในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มแรงงานชาวไทยที่เข้าไปทำงานที่ประเทศเกาหลีใต้กลุ่มแรงงานดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย และกลุ่มแรงงานที่ผิดกฎหมายหรือที่เรียกว่า “ผีน้อย” ด้วยเหตุการณ์การแจ้งความประสงค์ขอกลับเข้าประเทศของแรงงานนี้จึงทำให้หลายฝ่ายภายในประเทศไทยรวมถึงประชาชนมีความกังวลใจว่าเมื่อกลุ่มคนดังกล่าวที่ประสงค์เข้ามาประเทศแล้วจะมีโอกาสติดเชื้อสูงและอาจแพร่เชื้อได้ ซึ่งอาจทำให้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภายในประเทศไทยรุนแรงมากขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างข่าวที่นำเสนอกลุ่มแรงงานผิดกฎหมายที่มีอาการต้องสงสัยว่าติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนี้

(1) สุวรรณภูมิมีงะอีก! เจอ 9 ผีน้อยกลับจากเกาหลีมีไข้สูง ส่งตรวจหาเชื้อด่วน วันที่ 9 มี.ค. นายศักดิ์สยาม ขิดชอบ รมว.คมนาคม เปิดเผยถึงผลการตรวจคัดกรองผู้โดยสาร 6 สนามบินของบริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) หรือทอท. ประจำ

วันที่ 8 มี.ค.63 ว่าจากการตรวจคัดกรองผู้โดยสารรวมทั้งสิ้น จำนวน 126,726 คน พบว่ามีผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลรวม 13 ราย โดยได้ส่งต่อสถาบันบำราศนราดูร 6 ราย รพ.เลิศสิน 3 ราย รพ.ทรวงอก 2 ราย และโรงพยาบาลนพรัตน์ราชธานี 2 ราย

สำหรับผู้ป่วย 13 รายที่ส่งต่อโรงพยาบาล เพื่อตรวจคัดกรองโควิดนั้น ตรวจพบที่สนามบิน สุวรรณภูมิ ในเที่ยวบินขาเข้าระหว่างประเทศ โดยแบ่งเป็นการเดินทางมาจาก 2 เมือง คือ ปูซานและกรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ โดยผู้โดยสารที่เดินทางมาจากเมืองปูซานเดินทางมากับการบินไทย เที่ยวบิน TG651 จำนวน 6 รายเป็นชาวไทยทั้งหมด แบ่งเป็นผู้เข้าเมืองถูกกฎหมาย 2 ราย และเข้าเมืองผิดกฎหมาย 4 ราย ซึ่งทั้งหมดตรวจวัดอุณหภูมิได้เกิน 38 องศา จึงส่งตัวให้สถาบันบำราศนราดูรตรวจหาเชื้อโควิด-19

สำหรับผู้โดยสารที่เดินทางมาจากกรุงโซล เดินทางมากับการบินไทย เที่ยวบิน TG657 จำนวน 7 ราย เป็นชาวไทยทั้งหมด โดยแบ่งออกเป็นผู้เข้าเมืองถูกกฎหมาย 2 ราย และเข้าเมืองผิดกฎหมาย 5 ราย ทั้งหมดตรวจวัดอุณหภูมิได้เกิน 38 องศา จึงส่งตัวต่อให้โรงพยาบาลเลิศสิน โรงพยาบาลนพรัตน์ฯ ตรวจหาเชื้อ

นอกจากนี้ยังพบผู้โดยสารถูกเก็บสิ่งส่งตรวจและกักกัน
ตามระบบอีก 1 ราย เป็นผู้โดยสารชาวไทยเดินทาง
ถูกกฎหมายด้วยสายการบินจินแอร์ เที่ยวบิน LJ003
วัดอุณหภูมิได้ 37.8 องศาเซลเซียส และส่งดำเนินการ
กักกันตามระบบ

(ข่าวสดออนไลน์, 9 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 1 จะเห็นว่ามีพาดหัวข่าวหลักว่า “เจอ 9 ผีน้อย
กลับจากเกาหลีมีไข้สูง ส่งตรวจหาเชื้อด่วน” แสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบท
มุ่งเน้นนำเสนอข่าวว่ากลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายหรือผีน้อยนั้น
มีอาการเสี่ยงต่อการติดเชื้อสูง แต่เมื่ออ่านในเนื้อข่าวกลับพบว่าไม่ใช่เพียงแค่
ผีน้อยหรือแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเท่านั้นที่มีไข้สูง แต่ยังมีแรงงาน
ถูกกฎหมายและนักท่องเที่ยวอีก 5 รายที่มีไข้สูงเช่นเดียวกัน การนำเสนอ
พาดหัวข่าวในลักษณะเช่นนี้ทำให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบทมุ่งเน้นที่จะนำเสนอ
กลุ่มผีน้อยว่ามีอาการเสี่ยงที่จะติดเชื้อมากกว่ากลุ่มแรงงานถูกกฎหมาย
กลุ่มประชาชนหรือนักท่องเที่ยวทั่วไป หรือในบางข่าวมีการใช้คำอ้างถึง
ผีน้อยว่า “พาหะโควิด-19” และ “พาหะแพร่เชื้อโควิด-19” แสดงให้เห็น
อย่างชัดเจนว่าผู้ผลิตตัวบทมุ่งเน้นนำเสนอภาพของกลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติ
ผิดกฎหมายหรือผีน้อยว่าเป็น “พาหนะนำโรค” ทั้งๆ ที่บุคคลอื่นๆ ที่มาจาก
ประเทศกลุ่มเสี่ยงต่างก็มีโอกาสติดเชื้อและเป็นพาหนะนำโรคได้ทั้งสิ้น จาก
คำกล่าวข้างต้นทำให้เห็นว่าบนโลกแห่งความเป็นจริงเหตุการณ์ต่างๆ นั้น
ล้วนแต่มีหลากหลายแง่มุม สื่อมวลชนไม่ได้นำเสนอทุกแง่มุมของเหตุการณ์
แต่จะเลือกบางแง่มุมมานำเสนอเพียงแง่มุมใดแง่มุมหนึ่ง และถ้าหากว่า
แง่มุมนั้นถูกนำเสนอซ้ำๆ ก็ยิ่งตอกย้ำให้ภาพเหล่านั้นโดดเด่นเป็นพิเศษ
จนกลายเป็นภาพตัวแทน (Representation) ของสิ่งนั้นไปโดยปริยาย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาพตัวแทน “พาหะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายหรือฝิ่น้อยในวาทกรรมข่าวออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ที่เน้นการวิเคราะห์ภาษาในดับทศวรรษคู่กับบริบททางสังคมวัฒนธรรม โดยมีคำถามสำหรับการศึกษาค้นคว้าวาทกรรมข่าวออนไลน์มีกลวิธีทางภาษาที่ประกอบสร้างภาพตัวแทน “พาหะ นำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายหรือฝิ่น้อยอย่างไร ทั้งนี้ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจมุมมองของสังคมที่มีต่อกลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายหรือฝิ่น้อยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทน “พาหะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายในวาทกรรมข่าวออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ขอบเขตและวิธีการวิจัย

1. รวบรวม ศึกษา และทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล similarweb (2020) ได้ทำการจัดอันดับเว็บไซต์ที่มีจำนวนผู้เข้าชมมากที่สุดประจำเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 ในประเทศไทยตามการแบ่งประเภทเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับ News and Media พบว่าเว็บไซต์ที่มีจำนวนผู้เข้าชมมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สนุกดอทคอม (<https://www.sanook.com>) ไทยรัฐออนไลน์ (<https://www.thairath.co.th>) และข่าวสดออนไลน์ (<https://www.khaosod.co.th>) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจะใช้เว็บไซต์ 3 เว็บไซต์ดังกล่าวนี้มาเป็นแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้คำค้น “ฝิ่น้อย” สำหรับการหาดับทศวรรษข่าวออนไลน์ ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2563 ถึง 31 มีนาคม พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

แพร่ระบาดหนักในประเทศเกาหลีใต้ ทำให้นักท่องเที่ยวหรือแรงงานไทยที่
พำนักอยู่ที่เกาหลีใต้ต้องการที่จะเดินทางกลับมายังประเทศไทย ผู้วิจัยรวบรวม
ข่าวออนไลน์สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ได้จำนวน 88 ดัชนีบท

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำวาทกรรมข่าวออนไลน์จำนวน
88 ดัชนีบทนั้นมาวิเคราะห์ทฤษฎีทางภาษาที่สื่อภาพแทน “พากะนำโรค” ของ
ผีน้อยตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของฟาน ไคก์ (Van Dijk,
1998 : 267, 2009 : 396-398)

4. เรียบเรียง สรุป และอภิปรายผลการศึกษา

บททวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน (Representation)

ฮอลล์ (Hall, 2003 : 17) ผู้นำเสนอแนวคิดเรื่องภาพตัวแทนกล่าวว่า “ภาพตัวแทน” (Representation) หมายถึง กระบวนการประกอบสร้างความหมายให้แก่สิ่งต่างๆ ที่อยู่ในความคิด โดยผลิตและถ่ายทอดออกสู่โลกภายนอกผ่านภาษาหรือสัญลักษณ์อื่นๆ ที่สมาชิกในสังคมวัฒนธรรมใช้กระบวนการนำเสนอภาพตัวแทนนั้นไม่ได้เป็นกระบวนการที่ตรงไปตรงมาแต่แฝงการตัดสินและประเมินค่าของผู้นำเสนอภาพตัวแทนนั้นด้วย

ฮอลล์ (Hall, 1997 อ้างถึงในศิริพร ภักดีผาสุข, 2561 : 101-102) ได้อธิบายระบบการนำเสนอภาพตัวแทน (systems of representation) ว่ามี 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก คือ กระบวนการสร้างภาพตัวแทนสรรพสิ่งในระบบความคิดของมนุษย์ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดจากการเชื่อมโยงสรรพสิ่ง (things) กับภาพในความคิด (concepts) จนก่อให้เกิดภาพตัวแทนในความคิด (mental representation) ซึ่งจะขึ้นอยู่กับจุดยืนหรือมุมมองของผู้นำเสนอภาพตัวแทน ขั้นตอนที่สอง คือ ขั้นตอนการใช้ภาษาหรือสัญลักษณ์นำเสนอภาพตัวแทนสรรพสิ่งในความคิด โดยภาพ

ตัวแทนในความคิดจะถูกถ่ายทอดไปสู่บุคคลอื่นในสังคมผ่านการใช้ภาษาหรือสัญลักษณ์ การนำเสนอภาพตัวแทนสรรพจน์ในความคิดส่วนใหญ่ จะผ่านการตัดสินใจ ประเมินค่า ดีความ และเลือกสรรบางแง่มุมมา นำเสนอซึ่งจะขึ้นอยู่กับจุดยืนหรือมุมมองของผู้นำเสนอภาพตัวแทน ดังนั้นการนำเสนอภาพตัวแทนจึงไม่ใช่เพียงแค่การใช้ภาษาหรือสัญลักษณ์ ถ่ายทอดภาพในความคิดเท่านั้น หากยังเป็นการตัดสินใจคุณค่าและให้ความหมายบางประการแก่สิ่งที่นำเสนอด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน (Representation) ของฮอลล์ (Hall, 2003) มาเป็นพื้นฐาน เพื่อทำให้เห็นภาพตัวแทน “พาหะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายหรือผิดน้อยได้อย่างชัดเจนมากขึ้นและทำให้ตระหนักรู้ว่าผู้ผลิตตัวบทกำลังคัดสรร ตัดสิน ประเมิน และนำเสนอเพียงบางแง่มุมของเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเท่านั้น เพราะผู้ผลิตตัวบทไม่ได้นำเสนอ “ความจริง” ทั้งหมดของเหตุการณ์

2. แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis)

ฟาน ไดจ์ (Van Dijk, 2008 : 85) ได้ให้ความหมายของ “วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์” (Critical Discourse Analysis-CDA) ไว้ว่าเป็นแนวทางการศึกษาประเด็นปัญหาในสังคม มุ่งเน้นวิเคราะห์วิถีของการใช้อำนาจในทางมิชอบ การครอบงำ และความไม่เท่าเทียมกันที่ปรากฏทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียนในบริบทสังคมและการเมือง เพื่อทำความเข้าใจ สร้างความตระหนักรู้ และต่อต้านความไม่เท่าเทียมเหล่านั้นในสังคม

ฟาน ไดจ์ (Van Dijk, 1998 : 267, 2009 : 396-398) ได้นำเสนอแนวคิดเรื่อง “จัตุรัสทางอุดมการณ์ (The ideological square) สำหรับการวิเคราะห์ตัวบทตามแนวทางวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ไว้ว่าเป็นการนำ

เสนอความเป็นพวกเรา (US) และความเป็นพวกเขา (THEM) ดังแผนภาพต่อไปนี้

Emphasize Our good things	Emphasize Their bad things
Self-Positive Representation	Other-Negative Representation
De-emphasize Our bad things	De-emphasize Their good things

จากแผนภาพจะเห็นว่ากลวิธีหลักสำหรับการวิเคราะห์ตัวบทคือ การแบ่งขั้วความเป็นพวกเราและพวกเขา (polarization between US and THEM) ซึ่งจะประกอบด้วย 2 กลวิธีย่อย คือ การนำเสนอตนเองในด้านบวก (self-positive representation) ซึ่งเป็นการเน้นนำเสนอสิ่งที่เป็นบวกของพวกเรา (emphasize our good things) ตลอดจนลดทอนสิ่งที่เป็นลบของพวกเรา (de-emphasize our bad things) และการนำเสนอผู้อื่นในด้านลบ (other-negative representation) ซึ่งเป็นการเน้นนำเสนอสิ่งที่เป็นลบของพวกเขา (emphasize their bad things) ตลอดจนลดทอนสิ่งที่เป็นบวกของพวกเขา (de-emphasize their good things)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดเรื่องจัตุรัสทางอุดมการณ์ (The ideological square) ของฟาน ไดก์ (Van Dijk, 1998 : 267, 2009 : 396 -398) มาเป็นกรอบแนวคิดหลักสำหรับการวิเคราะห์ตัวบทตามแนวทาง วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ เพื่อทำให้เห็นว่ากลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมาย หรือผีน้อยถูกลดทอนและนำเสนอจนเกิดเป็นภาพตัวแทน “พาหะนำโรค” ที่นำไปสู่การแบ่งขั้วความเป็นเราและความเป็นเขาได้อย่างไร

3. รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน ผู้อพยพ และชนกลุ่มน้อย ได้แก่

งานวิจัยของกฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ (2543) ที่ศึกษาเรื่อง “ปริศนาเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์” โดยมุ่งศึกษาเรื่องราวชนกลุ่มน้อยในปริศนาสื่อสารมวลชนที่ต่างกัน คือ ในหนังสือพิมพ์และรายการทุ่งแสงตะวัน งานวิจัยดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบทที่ต่างกันทำให้มีการนำเสนอของภาพชนกลุ่มน้อยที่แตกต่างกันไปด้วย โดยแบ่งอุดมการณ์ความเป็นเราและความเป็นเขาครอบงำอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวาทกรรมข่าวมองว่าชนกลุ่มน้อยเหล่านั้นถือเป็นปัญหาของประเทศ งานวิจัยของ Don and Lee (2014) ที่ศึกษาเรื่อง เรื่อง “*Representing immigrants as illegals, threats, and victims in Malaysia: Elite voices in the media*” งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงของนักการเมืองและการนำเสนอข่าว รวมไปถึงพลวัตของมุมมองที่มีต่อเหตุการณ์เกี่ยวกับผู้อพยพ เช่น ในช่วงหนึ่งนักการเมืองอาจต่อต้านผู้อพยพและปฏิบัติในลักษณะที่กดขี่ แต่เมื่อเข้าสู่พื้นที่การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศท่าทีและน้ำเสียงอาจแตกต่างกันออกไปได้ งานวิจัยของธีระยุทธ สุริยะ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับภาพตัวแทนของชาวโรฮิงญาในสื่อออนไลน์ภาษาไทย: การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์” งานวิจัยดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่า ภาพตัวแทนของชาวโรฮิงญาที่ปรากฏในแต่ละตัวบทไม่ใช่ภาพที่เป็นกลาง แต่ผู้ผลิตตัวบทได้เลือกเฟ้นภาพตัวแทนบางภาพนำเสนอให้โดดเด่น สอดคล้องกับจุดยืนของสื่อแต่ละกลุ่ม จากการทบทวนงานวิจัยทั้งหมดทำให้เห็นว่าการนำเสนอภาพของแรงงาน ผู้อพยพ และชนกลุ่มน้อยในลักษณะที่ไม่เป็นกลางหรือแฝงไปด้วยอคติ ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และผลประโยชน์ของผู้ผลิตตัวบท และผู้วิจัยยังพบว่ายังไม่มียานวิจัยใดที่ศึกษาแรงงานข้ามชาติในบริบทเฉพาะอย่างสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งอาจจะทำให้เห็นมุมมองเกี่ยวกับแรงงานกลุ่มดัง

กล่าวได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในประเด็นดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นการนำเสนอภาพตัวแทนพาทะนำโรคของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมาย สุดท้ายงานวิจัยทั้งหมดนี้จะเป็นแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลการศึกษาต่อไป

ผลการศึกษา

การนำเสนอภาพตัวแทน “พาทะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นการนำเสนอว่ากลุ่มแรงงานไทยผิดกฎหมายหรือผิ้อยเป็นกลุ่มที่สังคมไม่ยอมรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยิ่งทำให้สังคมมองกลุ่มคนเหล่านี้ว่าเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อหรือเป็นพาทะนำโรค จนยิ่งทำให้เป็นที่น่ารังเกียจหรือไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมมากขึ้น

จากการวิเคราะห์พบว่ามีกลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทน “พาทะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมาย 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้การอ้างถึง การใช้กริยาวลี การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้มูลบท และการใช้สหบท รวมทั้งสิ้น 884 ถ้อยคำ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1
ความถี่ของกลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทน “พาทะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมาย

กลวิธีที่สื่อภาพตัวแทน	ความถี่	ร้อยละ
1. การใช้การอ้างถึง	535	60.52
1.1 การใช้คำอ้างถึงแรงงานไทยผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้	265	29.98
1.2 การใช้คำอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐ	203	22.96
1.3 การใช้คำอ้างถึงประชาชน	67	7.58
2. การใช้กริยาวลี	256	31.00

2.1 การใช้กริยาวลีของแรงงานไทยผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้	144	12.90
2.1.1 มีภาวะเสี่ยงติดเชื้อ/ติดเชื้อ	18	2.04
2.1.2 เข้ากระบวนการป้องกันและควบคุมโรค	69	7.80
2.1.2 หลบหนีกระบวนการป้องกันและควบคุมโรค	22	2.49
2.1.3 มีความรับผิดชอบต่อสังคม	5	0.57
2.2 การใช้กริยาวลีของเจ้าหน้าที่รัฐ	93	10.52
2.2.1 ควบคุม/ดูแลแรงงาน ฯ	72	8.14
2.2.2 ยกเลิกมาตรการการควบคุมโรค	21	2.38
2.3 การใช้กริยาวลีของประชาชน	67	7.58
2.3.1 แสดงความรู้สึกกลัว/กังวล/ไม่พอใจ	32	3.62
2.3.2 คัดค้าน/ไม่ยอมรับ	19	2.15
2.3.3 ทำความสะอาด/ฆ่าเชื้อ	16	1.81
3. การใช้คำแสดงทัศนภาวะ	23	2.40
4. การใช้มูลบท	9	1.02
5. การใช้สทบท	46	5.06
รวม	884	100.00

จากตารางจะเห็นว่ากลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทน “พาหะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติ ผิดกฎหมายมี 5 กลวิธี กลวิธีที่ปรากฏมากที่สุด คือ การใช้การอ้างถึง เพราะสื่อมวลชนในฐานะผู้ผลิตตัวบทต้องการเน้นนำเสนอบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ต้องการเดินทางกลับประเทศไทยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ว่ามี 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้ ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ และฝ่ายประชาชน แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่ากลวิธีที่สำคัญและโดดเด่นมาก

ที่สูดในการสื่อภาพตัวตน ได้แก่ การใช้กริยาวลี เพราะกลวิธีดังกล่าวจะทำให้เห็น การกระทำ พฤติกรรม อากา และความรู้สึกของฝ่ายบุคคลต่างๆ ได้อย่างชัดเจน อันจะทำให้เห็นภาพตัวตน “พาทะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายและการแบ่งขั้วความเป็นพวกเขาและพวกเขาได้เด่นชัดยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ทักลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวตน “พาทะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายทั้ง 5 กลวิธี ดังนี้

1. การใช้การอ้างถึง

การอ้างถึง (Reference) เป็นการแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างคำหรือกลุ่มคำกับสิ่งต่างๆ ในภาษาระดับปริจเฉท (จันทิมา อังคพณิชกิจ, 2561 : 132) โดยการเลือกใช้คำอ้างถึงบุคคลหรือสิ่งต่างๆ ในตัวบทจะสะท้อนให้เห็นทัศนคติหรือมุมมองของผู้ผลิตตัวบทที่มีต่อสิ่งนั้นจากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้การอ้างถึงบุคคลทั้งสิ้น 535 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 60.52 โดยแบ่งฝ่ายบุคคลที่ปรากฏในตัวบทออกเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้ ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ และฝ่ายประชาชน ดังนี้

1.1 การใช้คำอ้างถึงแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้

ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำอ้างถึงแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายทั้งสิ้น 265 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 29.98 ผู้วิจัยเห็นว่าการใช้คำอ้างถึงแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้ส่วนใหญ่จะแฝงการตัดสินและประเมินค่าในทางลบอยู่แล้วว่า “ผิดกฎหมาย” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแรงงานกลุ่มดังกล่าวเป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามหรือละเมิดกฎระเบียบของสังคม จนอาจนำไปสู่การไม่ยอมรับจากสังคม ตัวอย่างเช่น แรงงานผิดกฎหมายจากเกาหลีใต้, แรงงานนอกระบบจากเกาหลีใต้, แรงงานเถื่อนจากเกาหลีใต้,

แรงงานไทยที่ลักลอบไปทำงานอย่างผิดกฎหมายที่เกาหลีใต้, แรงงานผิดกฎหมายที่เดินทางกลับมาจากสาธารณรัฐเกาหลี ฯลฯ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(2) เปิดความหมาย "ผีน้อย" คืออะไร ... คำว่า ผีน้อย ถูกใช้เป็นศัพท์เรียกแทนคนไทยที่ได้อาศัยลักลอบเดินทางไปทำงานอย่างผิดกฎหมายที่ประเทศเกาหลีใต้ (ไทยรัฐออนไลน์, 3 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 2 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้คำอ้างถึงแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบทเน้นย้ำสถานภาพและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ “ผิดกฎหมาย” และไม่ใช่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ในสังคม

เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รุนแรงในประเทศเกาหลีใต้ซึ่งเป็นแหล่งพำนักและทำงานของกลุ่มแรงงานเหล่านั้น จนแรงงานกลุ่มดังกล่าวต้องการจะเดินทางกลับมายังประเทศไทย ทำให้ผู้ผลิตตัวบทมีการเพิ่มการตัดสินใจและประเมินค่าในทางลบต่อแรงงานกลุ่มดังกล่าวอีกว่า “เป็นบุคคลที่เสี่ยงติดเชื้อสูง” ตัวอย่างเช่น กลุ่มแรงงานไทยกลุ่มเสี่ยงติดเชื้อโควิดที่กลับมาจากเกาหลีใต้, แรงงานที่กลับมาจากประเทศที่มีการระบาดของเชื้อโควิด-19, กลุ่มเฝ้าระวัง, พะหะแพร่เชื้อโควิด-19, ตัวเชื้อโรค, ผู้ติดเชื้อไวรัสอันตราย ฯลฯ

(3) ผีน้อยที่ชายนาทไวเยแหลก เป็น 1 ใน 6 รายที่ถูกเอาชื่อ ที่อยู่ ไปออกสื่อ จนถูกประณามหมิ่นเหยียดถูกรังเกียจว่าเป็นพหะโควิด-19 ทั้งที่ผ่านการตรวจกักกันโรคที่ รพ.

(ไทยรัฐออนไลน์, 11 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 3 จะเห็นว่าส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้คำอ้างถึงแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบทมองแรงงานเหล่านั้นว่ามีพฤติกรรมเสี่ยงสูงที่จะติดเชื้อ

(4) เพจชุมชนคนไทยในเกาหลีใต้ ThaiKuk KR ... ได้ทำแบบสำรวจความคิดเห็นของคนไทย ซึ่งไม่ใช่เฉพาะคนที่เดินทางไปทำงานเท่านั้น แต่รวมถึงคนไทยที่อยู่ในเกาหลีใต้ทุกคน เพื่อขอความคิดเห็นต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา-19 ว่าต้องการเดินทางกลับประเทศไทยหรือไม่หากรัฐบาลไทยให้ความช่วยเหลือ โดยเริ่มสำรวจพร้อมให้แสดงความคิดเห็นตั้งแต่วันที่ 3-10 มี.ค. ในระยะแรกมีแรงงานไทยในเกาหลี โดยเฉพาะกลุ่ม “ผีน้อย” เข้ามาร่วมโหวตจะเดินทางกลับไทย 23% ไม่กลับ 77% จนถึงวันที่ 8 มี.ค. มียอดโหวตกว่า 8.1 พันโหวต และปรากฏว่าผลโหวตไม่กลับไทยเพิ่มสูงขึ้นเป็น 79% ส่วนคนโหวตกลับ ลดลงเหลือ 21% สำหรับผู้โหวตไม่กลับประเทศไทย ส่วนใหญ่ระบุว่า ... หลายน้อยใจที่มาทำงานส่งรายได้กลับประเทศจำนวนมาก ต้องอยู่อย่างหลบซ่อน ลำบากทำงานส่งเงินกลับบ้าน เมื่อมีทุกข์ภัยกลับถูกคนไทยดูถูกซ้ำเติม ถูกมองเหมือนเป็นตัวเชื้อโรค เหมารวมกันไปหมด (ไทยรัฐออนไลน์, 8 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 4 จะเห็นถึงผลการนำเสนอภาพตัวแทน “พาหะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติ ผิดกฎหมายที่ทำให้แรงงานกลุ่มดังกล่าวถูกมองว่าเป็นตัวเชื้อโรค เป็นที่น่ารังเกียจ ไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม จนแรงงานกลุ่มนี้ไม่อยากเดินทางกลับเข้ามาในประเทศดังจะเห็นได้จากเส้นจุดเส้นไข่ปลา ผลของการนำเสนอภาพตัวแทนดังกล่าวจึงอาจเป็นการสร้างความชอบธรรมให้รัฐบาลไทยในการสกัดกั้นไม่ให้แรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเดินทางกลับเข้ามาในประเทศมากขึ้น

ทว่าความจริงแล้ว บุคคลที่มีภาวะเสี่ยงสูงที่จะติดเชื้อไม่ได้มีเพียงแค่แรงงานกลุ่มดังกล่าวเท่านั้น หากยังมีกลุ่มแรงงานถูกกฎหมาย ประชาชน หรือนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศกลุ่มเสี่ยงที่มีการแพร่ระบาดของโรคด้วยเช่นกัน แต่ผู้ผลิตตัวบทกลับเน้นย้ำนำเสนอแรงงานไทยข้ามชาติ ผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้ว่ามีพฤติกรรมเสี่ยงที่จะติดเชื้ออย่างเห็นได้ชัด โดยผู้วิจัยพบความถี่การอ้างถึงบุคคลอื่นที่มีความเสี่ยงจะติดเชื้อเพียง 4 ถ้อยคำเท่านั้น ในขณะที่พบความถี่การอ้างถึงแรงงานไทยผิดข้ามชาติ ผิดกฎหมายที่ประเมินค่าว่า “มีความเสี่ยงจะติดเชื้อ” มากถึง 28 ถ้อยคำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(5) สธ.เผย 200 ฝีน้อยที่กลับจากเกาหลีใต้และผู้ที่มาจากประเทศเสี่ยงจะถูกนำมากักดูอาการโควิด-19 ที่อาคารรับรอง อ.สัตหีบ
(ไทยรัฐออนไลน์, 7 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 5 ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการอ้างถึงบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะติดเชื้อซึ่งมีความเป็นไปได้ทั้งแรงงานไทยข้ามชาติ ผิดกฎหมายหรือฝีน้อยและกลุ่มบุคคลอื่นที่เดินทางมาจากประเทศกลุ่มเสี่ยง แต่เมื่อพิจารณาความถี่ของการปรากฏถ้อยคำการอ้างถึงแล้วพบว่าผู้ผลิตตัวบทมุ่งเน้นนำเสนอว่าแรงงานไทยข้ามชาติ ผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้เป็นบุคคลที่มีภาวะเสี่ยงสูงที่จะติดเชื้อ และไม่ได้ให้ความสำคัญกับบุคคลอื่นๆ ที่มีโอกาสที่จะติดเชื้อเท่าที่ควร ทั้งที่กลุ่มบุคคลทั้งหมดต่างก็มีภาวะเสี่ยงที่จะติดเชื้อได้เช่นเดียวกัน

ดังนั้น การเลือกใช้คำอ้างถึงกลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมาย ที่ทำงานที่เกาหลีใต้แสดงให้เห็นถึงการแบ่งแยกกลุ่มคนในสังคม โดยมองว่าแรงงานกลุ่มดังกล่าวเป็น “เขา” ด้วยสถานภาพและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ว่า “ผิดกฎหมาย” จากนั้นก็ได้มองว่าคนเหล่านั้น “เป็นบุคคลที่เสี่ยงจะติดเชื้อ” เพราะเชื่อมโยงกับสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อาจเพราะโดยพื้นฐานแล้ว คนในสังคมส่วนใหญ่ไม่ได้มองว่าแรงงานกลุ่มดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือเป็นส่วนหนึ่งของความเป็น “เรา”

1.2 การใช้คำอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐ

ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐทั้งสิ้น 203 ถ้อยคำคิดเป็นร้อยละ 22.96 ผู้วิจัยสามารถแบ่งเจ้าหน้าที่รัฐออกได้เป็นหลายฝ่าย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและพลเรือน เช่น นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร เช่น กองทัพบก กองทัพเรือ แม่ทัพภาค สรรวัตรทหาร ฯลฯ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข เช่น แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่การทำอากาศยาน เจ้าหน้าที่การขนส่งทางบก และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองที่มีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องกับ การอำนวยความสะดวกสำหรับการเดินทางกลับประเทศของกลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(6) สำหรับแรงงานผิดกฎหมายที่เดินทางกลับจาก สาธารณรัฐเกาหลี ก่อนวันที่ 8 มี.ค.ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานกรรมการโรคติดต่อจังหวัด แจ้งนายอำเภอทุกอำเภอสั่งการให้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการหมู่บ้าน

ร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สํารวจว่า มีผู้ที่เดินทางกลับจากสาธารณรัฐเกาหลี ตั้งแต่วันที่ 23 ก.พ.มาพํานักพักอาศัยในพื้นที่หรือไม่ หากพบให้รายงานข้อมูลดังกล่าวมายังคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด ... และมีบุคลากรทางการแพทย์ไป ตรวจเยี่ยมเป็นประจำทุกวันจนครบ 14 วัน และตรวจสอบ ข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สาธารณสุขจังหวัด และแรงงานจังหวัด เพื่อยืนยันและนำมาตรวจสอบร่วมกันพร้อม ทั้งรายงานมายังกระทรวงมหาดไทย

(ไทยรัฐออนไลน์, 9 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 6 จะเห็นว่ามีการใช้คำอ้างถึงเจ้าหน้าที่รัฐหลายฝ่าย โดยรูปแบบการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐจะเป็นไปในรูปแบบ “ร่วมมือกัน” เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรอบคอบมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเพราะมองว่ากลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้ เป็นบุคคลที่มีภาวะเสี่ยงและต้องเฝ้าระวังว่ามีโอกาสติดเชื้อ ซึ่งถือเป็น ต่อยักษ์ภาพตัวแทน “พาหนะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมาย ให้เด่นชัดมากขึ้น

1.3 การใช้คำอ้างประชาชน

ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำอ้างถึงประชาชนทั้งสิ้น 67 ถ้อยคำ คิดเป็น ร้อยละ 7.58 ตัวอย่างเช่น ชาวบ้าน ประชาชน สังคม ชาวเน็ต โลกโซเชียล ฯลฯ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(7) ชาวบ้านกว่า 200 คน แห่ล้อม รพ.ป่าโมก หลังข่าว
ลือสนั่นรับ “ผีน้อย” มากักตัว ... หลังมีกระแสข่าวลือ
ในโซเชียลแพร่สะพัด กรณีโรงพยาบาลป่าโมก อ.ป่าโมก
จ.อ่างทอง เตรียมพื้นที่เพื่อกักกันและเฝ้าระวังชาวไท
ยที่ลักลอบเดินทางไปทำงานยังประเทศเกาหลีใต้
และกลับมาในช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19 สร้าง
ความตื่นตระหนกให้กับชาวบ้านในพื้นที่เป็นอย่างมาก
(สนุกคอตคอม, 7 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 7 แสดงให้เห็นว่าการเลือกใช้คำอ้างถึงประชาชน
เป็นการอ้างถึงคนส่วนใหญ่ในสังคมที่มองว่ากลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติ
ผิดกฎหมายไม่ใช่กลุ่มเดียวกับพวกตน

2. การใช้กริยาวลี

การใช้กริยาวลี หมายถึง การเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำเพื่อบรรยาย
เหตุการณ์ การกระทำ พฤติกรรม ความรู้สึก หรือสภาพของบุคคลที่อยู่ใน
ในตัวบท ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้เห็นภาพตัวแทน “พาหะนำโรค” ของ
แรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายให้เกิดขึ้นในมโนทัศน์ของผู้รับสารได้เป็น
อย่างดี ผู้วิจัยจะแบ่งการใช้กริยาวลีออกเป็น 3 กลุ่มตามฝ่ายบุคคลที่ปรากฏ
ในตัวบท ได้แก่ การใช้กริยาวลีของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ทำงาน
ที่เกาหลีใต้ การใช้กริยาวลีของเจ้าหน้าที่รัฐ และ การใช้กริยาวลีของประชาชน
ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การใช้กริยาวลีของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ทำงาน ที่เกาหลีใต้

ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้กริยาวลีของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่
ทำงานที่เกาหลีใต้ทั้งสิ้น 144 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 12.90 ซึ่งแบ่งตามกลุ่ม
ความหมายได้ 3 กลุ่มความหมาย ดังนี้

2.1.1 กริยาวลีสื่อความหมาย “มีภาวะเสี่ยงติดเชื้อ/ติดเชื้” ผู้วิจัยพบกริยาวลีที่สื่อความหมาย “มีภาวะเสี่ยงติดเชื้อ/ติดเชื้” โดยมีแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นผู้กระทำ มีจำนวน 18 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.04 ตัวอย่างเช่น มีอาการไข้ มีไข้สูง เข้าข่ายติดเชื้อไวรัสโคโรนา ติดเชื้ ติดเชื้โคโรนา ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ฯลฯ

(8) เผยเส้นทาง "ผีน้อย" ทำงานนวดแผนไทยที่เกาหลีใต้ 2 เดือน เดินทางกลับกระบี่ มีอาการไข้สูง 39 องศาฯ ด้านสถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.กระบี่ สั่งทำความสะอาดครั้งใหญ่

(ไทยรัฐออนไลน์, 10 มีนาคม 2563)

(9) เผย 2 ผีน้อยกลับไทยติดเชื้อโควิด-19

(ไทยรัฐออนไลน์, 4 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 8 - 9 แสดงให้เห็นว่าแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายบางคนมีภาวะเสี่ยงที่จะติดเชื้อหรือได้ติดเชื้อแล้วหลังจากที่เดินทางกลับมาจากเกาหลีใต้ ทำให้ผู้รับสารอาจมองว่าแรงงานกลุ่มดังกล่าวมีโอกาสสูงที่จะติดเชื้มากกว่ากลุ่มเสี่ยงกลุ่มอื่น เพราะผู้ผลิตตัวบทเน้นย้ำนำเสนอว่ากลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นพาหะนำโรคมกกว่ากลุ่มเสี่ยงกลุ่มอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากในตัวอย่างที่ 1 ที่ผู้ผลิตตัวบทใช้คำอ้างถึง “ผีน้อย” ว่ามีภาวะเสี่ยงที่จะติดเชื้สูงในพาดหัวข่าวซึ่งถือเป็นส่วนนำที่ผู้อ่านให้ความสนใจ ขณะที่ในเนื้อหาข่าวก็นำเสนอว่าไม่ได้มีเพียงกลุ่มแรงงานผิดกฎหมายเท่านั้นที่มีภาวะเสี่ยงที่จะติดเชื้ แต่ก็ยังมีกลุ่มแรงงานถูกกฎหมายและนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกันที่มีภาวะเสี่ยงที่จะติดเชื้ ซึ้ให้เห็นว่าบุคคลที่มาจากประเทศกลุ่มเสี่ยงต่างก็มีโอกาสที่จะติดเชื้ได้เหมือนกันทั้งหมดแต่สื่อมวลชนกลับมุ่งเน้นนำเสนออย่างเห็นได้ชัดว่ากลุ่มแรงงานผิดกฎหมายเหล่านี้มีโอกาสที่จะติดเชื้สูงหรือเป็นพาหะนำโรคมกกว่ากลุ่มเสี่ยงกลุ่มอื่น

2.1.2 กริยาวลีสื่อความหมาย “เข้ากระบวนการป้องกันและควบคุมโรค” ผู้วิจัยพบกริยาวลีที่สื่อความหมาย “เข้ากระบวนการป้องกันและควบคุมโรค” โดยมีแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นผู้กระทำ มีจำนวนทั้งหมด 69 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 7.80 ตัวอย่างเช่น รายงานตัว กักตัว ฝ้าติดตามอาการ แยกกักตัว วัดไข้ สังเกตอาการ ผ่านการคัดกรอง ฯลฯ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(10) แรงงานไทยผิดกฎหมายที่เดินทางกลับจากประเทศ
เกาหลีใต้ 59 คน ... จะต้องผ่านการคัดกรองโรคด้วย
การรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ ... โดยทั้งหมดจะกักตัว 14
วัน เพื่อเฝ้าดูอาการ

(สนุกดอทคอม, 8 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 10 แสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของพลเมืองทุกคนที่ต้องปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัดในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างบุคคลที่เดินทางกลับจากกลุ่มประเทศเสี่ยงจำเป็นต้องเข้าสู่กระบวนการป้องกันและควบคุมโรคอย่างเคร่งครัด โดยกริยาวลีสื่อความหมาย “เข้ากระบวนการป้องกันและควบคุมโรค” จะถือเป็นสิ่งที่ประเมินค่าภาพด้านบวกหรือภาพด้านลบของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายต่อไป

2.1.3 กริยาวลีสื่อความหมาย “หลบหนีกระบวนการป้องกันและควบคุมโรค” ผู้วิจัยพบกริยาวลีที่สื่อความหมาย “หลบหนีกระบวนการป้องกันและควบคุมโรค” โดยมีแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นผู้กระทำ มีจำนวนทั้งหมด 22 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.49 ตัวอย่างเช่น แหกด่าน กักตัว หนีด่าน พยายามหลบหนีจากการกักตัว หนีไม่กักตัว หนีคัดกรอง ไม่มารายงานตัว ฯลฯ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(11) “ผอ.สุวรรณภูมิ” ยื่นหนังสือถึง กจณ.การทำฯ ขอ
ลาออก แสดงความรับผิดชอบ หลังมีผีน้อยหลุดออกไป
จากการคัดกรองโควิด-19

(ไทยรัฐออนไลน์, 12 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 11 แสดงให้เห็นว่าแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมาย
บางคนมีพฤติกรรมหลบหนี ไม่ยอมผ่านระบบคัดกรองและกักตัว ชี้ให้เห็น
ว่าแรงงานเหล่านี้ละเลยหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในสถานการณ์
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พฤติกรรมการหลบหนีของ
ผีน้อยบางคนจึงเป็นการสร้างความหวาดหวั่นให้แก่คนในสังคมเพราะถือว่า
กลุ่มคนพวกนี้เป็นกลุ่มคนที่มีโอกาสที่จะติดเชื้อหรือเป็น “พาหะ” ให้กับ
ผู้อื่นได้ ดังนั้นการใช้กริยาวลีสื่อความหมาย “หลบหนีกระบวนการป้องกัน
และควบคุมโรค” จึงเป็นการนำเสนอภาพด้านลบของกลุ่มแรงงานไทย
ข้ามชาติผิดกฎหมายให้เด่นชัดมากขึ้น

2.1.4 กริยาวลีสื่อความหมาย “มีความรับผิดชอบต่อสังคม” ผู้วิจัย
พบกริยาวลีที่สื่อความหมาย “มีความรับผิดชอบต่อสังคม” โดยมีแรงงานไทย
ข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นผู้กระทำ มีจำนวน 5 ถ้อยคำ คิดเป็น ร้อยละ 0.57
ตัวอย่างเช่น รับผิดชอบต่อสังคม เป็นการรับผิดชอบต่อสังคม ต้องการแสดง
ความมีสำนึกสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม ฯลฯ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(12) ตน (ผีน้อย) เดินทางกลับมาถึงประเทศไทย
ตั้งแต่วันที่ 5 มี.ค. ที่ผ่านมา มีการวัดไข้ตลอด ตั้งแต่
ก่อนขึ้นเครื่องที่เกาหลี พอกลับมาที่ประเทศไทยก็
มีการวัดไข้ พอกลับมาถึงจังหวัดชัยนาท ทางสำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัด ให้ตนเดินทางไปที่โรงพยาบาลตน
ก็ทำตามเพราะเป็นการรับผิดชอบต่อสังคม แยกห้อง
กักตัว วัดไข้ ดูแลการอยู่ที่ รพ. 4 วัน แล้วอนุมัติให้

กลับบ้านได้ ในระหว่างกลับบ้าน ก็มีการให้วัดไข้ ส่งผล
ตลอดทางโทรศัพท์ กันตัวเองออกจากครอบครัวจนถึง
วันที่ 19 มี.ค. 63

(สนุกตอทคอม, 11 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 12 แสดงให้เห็นว่าแรงงานไทยข้ามชาติผิด
กฎหมายบางคนได้เข้ากระบวนการป้องกันและควบคุมโรคอย่างเคร่งครัด
ทำให้เห็นว่าแรงงานคนนี้มีควมรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นการใช้กริยาวลี
ที่สื่อความหมาย “รับผิดชอบต่อสังคม” จึงเป็นการนำเสนอภาพด้านบวก
ของกลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายได้เป็นอย่างดี

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความถี่ของการนำเสนอภาพด้าน
บวกและภาพด้านลบของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายจากการใช้กริยา
วลีของแรงงานกลุ่มดังกล่าวแล้วพบว่าผู้ผลิตตัวบทมุ่งเน้นนำเสนอพฤติกรรม
การหลบหนีกระบวนการป้องกันและควบคุมโรคมากกว่าพฤติกรรมการมี
ความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเห็นได้ชัด จึงกล่าวได้ว่าผู้ผลิตตัวบทต้องการ
เน้นย้ำภาพด้านลบ คือ ภาพตัวแทน “พาหะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติ
ผิดกฎหมายได้เด่นชัดขึ้นด้วยการมุ่งนำเสนอให้เห็นถึงพฤติกรรมการหลบหนี
กระบวนการป้องกันและควบคุมโรค เพราะแรงงานกลุ่มดังกล่าวถือเป็น
กลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสติดเชื้อที่สร้างความหวาดหวั่นวิตกกังวลให้แก่คนในสังคม

2.2 การใช้กริยาวลีของเจ้าหน้าที่รัฐ

ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้กริยาวลีของเจ้าหน้าที่รัฐทั้งสิ้น 93 ถ้อยคำ
คิดเป็นร้อยละ 10.52 ซึ่งแบ่งตามกลุ่มความหมายได้ 2 กลุ่มความหมาย ดังนี้

2.2.1 กริยาวลีสื่อความหมาย “ควบคุม/ดูแลแรงงาน ฯ” ผู้วิจัย
พบกริยาวลีที่สื่อความหมาย “ควบคุม/ดูแลแรงงาน ฯ” โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐ
เป็นผู้กระทำ มีจำนวน 72 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 8.14 ตัวอย่างเช่น

เตรียมสถานที่ รับมือ คัดกรอง ตรวจสอบเฝ้าระวัง ป้องกันโรค ติดตามดูแล
ตรวจหาเชื้อ ตรวจวัดไข้ ฯลฯ

(13) ขณะนี้ทางจังหวัดก็ได้มีการจัดเตรียมสถานที่ไว้
รองรับสำหรับกักตัวผู้ที่เดินทางกลับจากประเทศกลุ่ม
เสี่ยงที่มีการระบาดของโรคดังกล่าว ไว้แล้วจำนวน
3 แห่ง คือ ที่พักภายในสนามกีฬาแห่งหนึ่งของเอกชน,
ค่าย อส. และวัดแห่งหนึ่งใน อ.นางรอง โดยจะมีการ
กักตัวไว้สังเกตอาการเป็นเวลา 14 วัน และมีเจ้าหน้าที่
จากสาธารณสุขเข้าไปคัดกรองตรวจสุขภาพ ทำการ
วัดไข้ และติดตามอาการทุกวันจนครบตามระยะเวลา
ที่กำหนด

(สนุกดอทคอม, 10 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 13 จะแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมและภาระกระทำของ
เจ้าหน้าที่รัฐนั้นจะเป็นไปตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค
ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเข้มงวดและรัดกุมต่อกลุ่มแรงงานไทยข้าม
ชาติผิดกฎหมาย แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติตามหน้าที่อย่างเคร่งครัดของ
เจ้าหน้าที่รัฐ ถือเป็น การนำเสนอภาพด้านบวกของรัฐ

2.2.2 กริยาวลีสื่อความหมาย “ยกเลิกมาตรการการควบคุมโรค”
ผู้วิจัยพบกริยาวลีสื่อความหมาย “ยกเลิกมาตรการการควบคุมโรค”
โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำ มีจำนวน 21 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.38
ตัวอย่างเช่น มีคำสั่งปิดศูนย์เฝ้าระวังคนไทยกลับจากประเทศเกาหลีใต้
มีคำสั่งจากรัฐบาลให้ทำการยุบศูนย์เฝ้าระวังทั่วประเทศ ยกเลิกการจัดตั้ง
ศูนย์ควบคุมดูแลแรงงานไทยที่กลับจากประเทศเกาหลีใต้ ฯลฯ ตัวอย่างเช่น

(14) จากกรณีรัฐบาลมีคำสั่งให้ปิดศูนย์เฝ้าระวังคนไทยกลับจากประเทศเกาหลีใต้ ... โดยให้กระทรวงคมนาคมทำหน้าที่ในการจัดหารถบัสโดยสารขนาดใหญ่ ... เพื่อรับกลุ่มคนกลุ่มเสี่ยงที่ต้องเฝ้าระวังส่งไปกักตัวยังภูมิลำเนาบ้านเกิด หรือที่เรียกว่า Home Quarantine โดยจะมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่และกลุ่ม อสม.เข้าไปตรวจสอบและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด พร้อมทำความเข้าใจเรื่องการแพร่ระบาดของโรคและสร้างความตระหนักให้แก่สังคมว่ากลุ่มคนไทยเหล่านี้ไม่ใช่กลุ่มเสี่ยง เพียงแต่ต้องเฝ้าระวัง โดยให้ต้อนรับดูแลในฐานะที่มีสิทธิความเป็นคนไทยเช่นกัน พร้อมทั้งให้เจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทยคุมเข้มและบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง หากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนจนกว่าจะครบกำหนด มีทั้งโทษปรับและจำคุก ซึ่งเป็นไปตามหลักมาตรฐานสากลขององค์การอนามัยโลก หรือดับเบิลยูทีโอ ซึ่งมีผลให้เริ่มดำเนินการทันทีหลังออกคำสั่งตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคมที่ผ่านมา นั้น
(ข่าวสดออนไลน์, 13 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 14 จะเห็นว่ามีการใช้กริยาวลีที่สื่อความหมายยกเลิกมาตรการการควบคุมโรค โดยมีรัฐบาลเป็นผู้กระทำหรือผู้สั่งการผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าเมื่อรัฐบาลมีคำสั่งยกเลิกมาตรการดังกล่าว ในตัวบทจะกล่าวถึงเจ้าหน้าที่รัฐในระดับท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและดูแลแรงงานอย่างเคร่งครัดและรัดกุมมากขึ้นดังจะเห็นได้จากส่วนที่ขีดเส้นจุดไข่ปลานอกจากนี้ในตัวบทยังจะมีการกล่าวอ้างถึงสิทธิความเป็นคนไทยของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่การยกเลิกมาตรการการควบคุมโรคของรัฐบาล สุดท้ายการใช้กริยาวลีที่สื่อ

ความหมายยกเลิกมาตรการการควบคุมโรคของรัฐบาลนี้จึงสะท้อนให้
ว่ารัฐบาลละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งถือเป็นการสร้างภาพด้านลบให้แก่
ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความถี่ของการนำเสนอภาพด้าน
บวกและภาพด้านลบของฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐจากการใช้กริยาวลีของเจ้าหน้าที่
รัฐเองแล้วพบว่าผู้ผลิตตัวบทมุ่งเน้นนำเสนอพฤติกรรมการควบคุมและ
ดูแลแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายมากกว่าพฤติกรรมการยกเลิกมาตรการ
การควบคุมโรคอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าผู้ผลิตตัวบทต้องการ
เน้นนำเสนอภาพด้านบวกของฝ่ายรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่รัฐว่าเป็นผู้ปฏิบัติ
หน้าที่อย่างเข้มงวดและรัดกุมในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม

2.3 การใช้กริยาวลีของประชาชน

ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้กริยาวลีของประชาชนทั้งสิ้น 67 ถ้อยคำคิด
เป็นร้อยละ 7.58 ซึ่งแบ่งตามกลุ่มความหมายได้ 3 กลุ่มความหมาย ดังนี้

2.3.1 กริยาวลีสื่อความรู้สึก “กลัว/กังวล/ไม่พอใจ” ผู้วิจัยพบกริยา
วลีที่สื่อความรู้สึก “กลัว/กังวล/ไม่พอใจ” โดยมีประชาชนเป็นผู้มีความรู้สึก
และมีแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นเป้าหมายของการแสดงความรู้สึก
มีจำนวน 32 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 3.62 ตัวอย่างเช่น *เกิดความกลัว
วิตกกังวล หวาดผวา ตกตื่น หวั่น รังเกียจ ไม่พอใจ ฯลฯ*

(15) หลังมีกระแสข่าวลือในโซเชียลแพร่สะพัด กรณีโรง
พยาบาลป่าโมก อ.ป่าโมก จ.อ่างทอง เตรียมพื้นที่เพื่อ
กักกันและเผาระวังชาวไทยที่ลักลอบเดินทางไปทำงาน
ยังประเทศเกาหลีใต้ และกลับมาในช่วงการระบาดของ
ไวรัสโคโรนา-19 สร้างความตื่นตระหนกให้กับชาวบ้านใน
พื้นที่เป็นอย่างมาก

(สนกดอทคอม, 7 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 15 แสดงให้เห็นว่าประชาชนต่างมีปฏิกริยาตอบกลับทางลบอย่างเห็นได้ชัดหลังจากได้รับทราบว่าจะมีแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเข้ามาในพื้นที่เพื่อกักตัวเฝ้าระวัง ทำให้เห็นว่าแรงงานกลุ่มดังกล่าวไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม

(16) แรงงานไทยรายนี้ เปิดเผยกับทีมข่าวว่า หนังสือดังกล่าวมีรายชื่อของผู้ที่เดินทางกลับจากต่างประเทศทั้งหมด 6 คน รวมทั้งตนด้วย โดยระบุรายละเอียดชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ ทำให้รู้สึกถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เพราะการแชร์หนังสือดังกล่าวมีการใช้ข้อความลักษณะเตือนให้ระวังพวกตน อาจจะเป็นพาหะแพร่เชื้อโควิด-19 ยิ่งทำให้ตนเองถูกเพื่อนบ้านและสังคมมองด้วยความเหยียดหยันรังเกียจ ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วตนไม่ได้มีไข้ ไม่ได้มีเชื้อ กระทั่งสาธารณสุขเองก็รับรองตั้งแต่ตอนลงเครื่องแล้ว

(สนุกตอทคอม, 11 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 16 จะเห็นได้ว่ากลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นบุคคลที่น่ารังเกียจและไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แรงงานกลุ่มนี้ก็ถูกมองว่าเป็นบุคคลที่มีภาวะเสี่ยงที่จะติดเชื้อสูงหรือเป็นพาหะแพร่เชื้อโรค

อนึ่ง ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าในตัวบท สื่อมวลชนไม่ได้กล่าวถึงความรู้สึกกลัวหรือวิตกกังวลของประชาชนต่อเหตุการณ์ที่รัฐบาลยกเลิกมาตรการเฝ้าระวังกลุ่มคนไทยที่กลับจากประเทศเกาหลีใต้ เหตุการณ์ดังกล่าวน่าจะทำให้ประชาชนรู้สึกกลัวหรือกังวลมากขึ้นกว่าเดิม แต่สื่อมวลชนกลับไม่กล่าวถึง แสดงให้เห็นถึงการลดทอนภาพด้านลบของฝ่ายรัฐได้อีกทางหนึ่ง

แต่อย่างไรก็ตาม อาจเป็นเพราะว่าแหล่งข้อมูลนั้นยังไม่เพียงพอ ทำให้ขาดประเด็นส่วนนี้ไป หากมีแหล่งที่ข้อมูลเพิ่มขึ้นหรือหลากหลายมากขึ้นก็อาจจะเป็นส่วนเติมเต็มให้ประเด็นดังกล่าวชัดเจนมากขึ้นได้

2.3.2 กริยาวลีสื่อความหมาย “คัดค้าน/ไม่ยอมรับ” ผู้วิจัยพบกริยาวลีที่สื่อความหมาย “คัดค้าน/ไม่ยอมรับ” โดยมีประชาชนเป็นผู้กระทำและมีแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นผู้รับการกระทำ มีจำนวน 19 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.15 ตัวอย่างเช่น *คัดค้าน ประณาม แสดงความเห็นเชิงตำหนิรวมตัวเรียกร้อง ออกแถลงการณ์คัดค้าน ไม่เห็นด้วย ฯลฯ*

(17) ชาวประจวบฯ ไม่เอาฝิ่นน้อย รวมตัวฮือฮาด้าน
เป็นสถานที่กักตัว จี๋ใช้ค่ายทหาร

(ข่าวสดออนไลน์, 10 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 17 แสดงให้เห็นปฏิกิริยาตอบกลับทางลบของประชาชนที่มีต่อกลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายว่าไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม และถูกมองว่ากลุ่มแรงงานดังกล่าวไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

2.3.3 กริยาวลีสื่อความหมาย “ทำความสะอาด/ฆ่าเชื้อ” ผู้วิจัยพบกริยาวลีที่สื่อความหมาย “ทำความสะอาด/ฆ่าเชื้อ” โดยมีประชาชนเป็นผู้กระทำ มีจำนวน 16 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 1.81 ตัวอย่างเช่น *ทำความสะอาด พ่นยาฆ่าเชื้อ ล้างพื้นฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อ ใช้เจลฆ่าเชื้อ สวมหน้ากากอนามัย ฯลฯ* ตัวอย่างเช่น

(18) มีแรงงานที่กลับจากประเทศที่มีการระบาดของเชื้อโคโรนา-19 หรือฝิ่นน้อย เข้ามาติดต่อขอทำบัตรประจำตัวประชาชน และเปลี่ยนชื่อ-นามสกุลของบุตร... หลังจากทราบข่าว ทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่และประชาชนผู้มาติดต่อราชการต่างพากันแตกตื่นหวาดผวา หนีกระเจิงจนเสียบเหงาไปทั้งอำเภอไม่

เว้นแม้แต่แม่ค้าขายลอตเตอรี่ เนื่องจากไม่มั่นใจใน
ความปลอดภัย และเกรงว่าฝีน้อยดังกล่าวจะนำเชื้อ
โควิด-19 เข้ามาอย่างที่ว่าการอ.อุทุมพรพิสัย ... หลังจาก
ฝีน้อยได้เดินทางมาติดต่อราชการ ... นายกัณฑ์หาญได้
สั่งการให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เร่งทำความสะอาดห้อง
บัตรทั้งหมด ฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อเขตติดตามพื้น โต๊ะเก้าอี้
และสถานที่ที่ฝีน้อยกลุ่มเสี่ยงทำภารกิจอย่างละเอียด
เพื่อเป็นการป้องกันและเพิ่มความมั่นใจให้กับข้าราชการ
เจ้าหน้าที่ และประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

(ข่าวสดออนไลน์, 12 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 18 แสดงให้เห็นถึงความวิตกกังวลของประชาชน
หลังรับทราบข่าวแรงงานไทยข้ามชาติ ผิดกฎหมายได้กลับออกมาใช้ชีวิต
ประจำตามปกติ สุดท้ายนำไปสู่การปิดพื้นที่สาธารณะเพื่อทำความสะอาด
ฆ่าเชื้อ อันเป็นการเพิ่มความมั่นใจและคลายความวิตกกังวลของประชาชน
ทำให้เห็นว่าคนในสังคมส่วนมากมองว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นกลุ่มเสี่ยง
ที่จะติดเชื้อและอาจมีโอกาสนี้แพร่เชื้อได้

จากผลการวิเคราะห์การใช้กริยาวลีของประชาชนแสดงให้เห็น
ได้อย่างเด่นชัดว่ากลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเหล่านี้เป็นกลุ่มที่
น่ารังเกียจ ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม และถูกมองว่ามีโอกาสเสี่ยงที่จะติดเชื้อ
สูงหรือสามารถแพร่เชื้อได้ เพราะได้เชื่อมโยงกับสถานการณ์การแพร่ระบาด
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3. การใช้คำแสดงทัศนภาวะ

ฮาร์ดเดน (Harden, 2009 : 229 อ้างถึงในชนกพร พัวพัฒนกุล,
2556 : 117) ได้กล่าวถึงคำแสดงทัศนภาวะ (Modality) ว่า เป็นการเสริม

ทัศนะของผู้พูดเข้าไปในถ้อยคำ เพื่อเป็นการประเมินหรือวินิจฉัยถ้อยคำ ที่กล่าวออกมา หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการเสริมทัศนะของผู้พูดเข้าไป ในถ้อยคำที่กล่าวออกมาเพื่อเป็นการประเมินความเป็นจริงหรือโอกาสที่จะเป็นจริงของถ้อยคำที่กล่าว จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำแสดง ทัศนภาวะที่สื่อเจตนาการขอร้อง การเตือน และการสั่ง เพื่อแสดงอำนาจ ของเจ้าหน้าที่รัฐในการควบคุมดูแลแรงงานไทย ข้ามชาติผิดกฎหมาย ที่ไปทำงานที่เกาหลีใต้หรือจีน้อย โดยพบการใช้คำแสดงทัศนภาวะทั้งสิ้น 23 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 2.40 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(19) ผีน้อย" จูงพังไม่กักตัว 14 วันตามกฎของรัฐโดน โทษปรับไม่เกิน 2 หมื่น ขณะที่คนที่เดือดร้อนจากผีน้อย ทั้งเจ้าของร้าน เจ้าของธุรกิจฟ้องเรียกค่าเสียหายได้

(ไทยรัฐออนไลน์, 5 มีนาคม 2563)

(20) โทษหนักนะ! พบ 28 ผีน้อย ยังไม่มารายงานตัว ังดกกฎหมายเอาผิดแพ่ง-อาญา เผยเพิ่งกลับจากเกาหลี ย้ำให้ไปรายงานตัวถึงวันที่ 10 มี.ค. เวลา 24.00 น.

(ข่าวสดออนไลน์, 10 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 19-20 จะเห็นว่ามีการใช้คำแสดงทัศนภาวะที่ สื่อเจตนาการสั่งและการเตือนของผู้ผลิตตัวบท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิต ตัวบทได้นำเสนออำนาจของรัฐในการควบคุมดูแลพฤติกรรมของกลุ่มแรงงาน ผีน้อย โดยการมีอำนาจเหนือกว่าของรัฐจะทำให้แรงงานกลุ่มดังกล่าวปฏิบัติ ตามมาตรการหรือข้อบังคับที่รัฐบาลวางเอาไว้ โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อ ควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภายใน ประเทศไทย ทั้งนี้ก็เพราะรัฐบาลมองว่าแรงงานกลุ่มดังกล่าวเป็นกลุ่มเสี่ยง ที่จะติดเชื้อสูง

4. การใช้มูลบท

เลวินสัน (Levinson, 1983: 181) กล่าวถึง การใช้มูลบท (presupposition) ว่าเป็นการใช้รูปภาษาบ่งชี้มูลบทหรือรูปภาษาบางชนิด เพื่อสื่อความคิดความเชื่อบางอย่างที่มีมาอยู่ก่อน จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้มูลบททั้งสิ้น 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.02 สามารถแบ่งตามการสื่อความหมายได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ การใช้มูลบทเพื่อสื่อความว่ากลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นปัญหา และการใช้มูลบทเพื่อสื่อความว่ากลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(21) นายอนุทิน กล่าวในที่ประชุมว่า สถานการณ์โควิด-19 ในประเทศไทยยังอยู่ระยะที่ 2 การแพร่เชื้อในวงแคบ ยังไม่เข้าใกล้ระยะที่ 3 แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนี้ เพราะมีแรงงานไทยผิดกฎหมาย หรือ ผีน้อย ที่อยู่ในเกาหลีใต้ 120,000 คน และส่วนหนึ่งประสงค์จะเดินทางกลับประเทศไทย

(ไทยรัฐออนไลน์, 5 มีนาคม 2563)

(22) เมื่อวันที่ 9 มี.ค. นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ รมว.คมนาคม เปิดเผยแพร่ระหว่างเยี่ยมชมศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ... ว่าได้กำชับและขอความร่วมมือไปยัง ตม.และกรมควบคุมโรค ให้เข้าไปดูแลและแก้ปัญหากรณีกลุ่มแรงงานจากประเทศเกาหลีใต้ ที่ไม่ผ่านการตรวจคัดกรองจากสนามบินสุวรรณภูมิ

(ข่าวสดออนไลน์, 9 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 21-22 มีการใช้รูปภาษาที่ใช้อ้างถึง (referring expression) ที่สื่อว่ามีสิ่งนั้นอยู่ กล่าวคือ ส่วนที่ขีดเส้นใต้จะสื่อให้เห็นว่าแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ต้องการเดินทางกลับมายังประเทศไทย เป็นปัญหา และรวมไปถึงมองว่าแรงงานกลุ่มดังกล่าวเป็นตัวปัญหาที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่รัฐบาลไทย รัฐบาลไทยต้องควบคุม ดูแลและจัดการแรงงานกลุ่มดังกล่าวเพราะถือว่าบุคคลกลุ่มดังกล่าวมีภาวะเสี่ยงจะติดเชื้อ หรือมีโอกาสที่จะแพร่เชื้อ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อประเทศและส่วนรวมได้ในภายหลังหากไม่มีมาตรการควบคุมดูแลแรงงานกลุ่มนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตัวอย่างที่ 20 ได้มีการกล่าวถึงจำนวนของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายทั้งหมดและยังไม่ทราบแน่ชัดได้ว่าแรงงานกลุ่มดังกล่าวจะประสงค์เดินทางกลับเข้ามาในประเทศมากน้อยเพียงใด จึงสร้างความกังวลให้แก่รัฐบาลในการวางแผนรับมือและจัดการปัญหาดังกล่าว

(23) แรงงานผิดกฎหมายที่เดินทางกลับจากสาธารณรัฐเกาหลีก่อนวันที่ 8 มี.ค. ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะประธานกรรมการโรคติดต่อจังหวัด แจ้งนายอำเภอทุกอำเภอสั่งการให้ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการหมู่บ้าน ร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สำนักรว่า มีผู้ที่เดินทางกลับจากสาธารณรัฐเกาหลี ตั้งแต่วันที่ 23 ก.พ.มาพำนักพักอาศัยในพื้นที่หรือไม่ รวมทั้งขอให้สร้างความเข้าใจให้บุคคลเหล่านั้น ไม่ให้สร้างพฤติกรรมเสี่ยงต่อสาธารณะ โดยขอความร่วมมือให้กักตัวอยู่ที่พักอาศัยเพื่อสังเกตอาการ และมีบุคลากรทางการแพทย์ไปตรวจเยี่ยมเป็นประจำทุกวันจนครบ 14 วัน
(ข่าวสดออนไลน์, 9 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 23 มีการใช้รูปภาพบ่งชี้การปฏิเสธ “ไม่ให้สร้าง
พฤติกรรมเสี่ยงต่อสาธารณะ” ซึ่งสื่อความคิดที่มีมาก่อนหน้าว่าแรงงาน
ไทยข้ามชาติผิดกฎหมายมีพฤติกรรมเสี่ยงด้วยการไม่ยอมกักตัวเฝ้าดูอาการ
ให้ครบ 14 วัน

ดังนั้น ผลการวิเคราะห์การใช้มูลบทจึงแสดงให้เห็นความคิด
ความเชื่อที่มีอยู่มาก่อนของผู้ผลิตตัวบทมองว่าแรงงานไทยข้ามชาติผิด
กฎหมายเป็น “พากะ” ของโรค เพราะกลุ่มบุคคลเหล่านี้เพิ่งเดินทาง
กลับมาจากประเทศเสี่ยงจนกลายเป็น “ปัญหา” ที่รัฐต้องเข้ามาควบคุม
ดูแล และเมื่อกลับมาถึงไทย กลุ่มบุคคลเหล่านี้ก็มี “พฤติกรรมเสี่ยง”
ไม่ยอมกักตัวเพื่อเฝ้าดูอาการให้ครบ 14 วัน สิ่งเหล่านี้จึงเป็นการเน้นย้ำภาพ
ตัวแทน “พากะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายได้อีกทางหนึ่ง

5. การใช้สหบท

การใช้สหบท (intertextuality) หมายถึง การใช้ตัวบทหรือวาท
กรรมอื่นแทรกอยู่ในตัวบทที่กำลังศึกษาอยู่ (Fairclough, 1992 : 84) โดยการ
ยกตัวบทอื่นที่มีอยู่ก่อนหน้าเข้ามาแทรกนั้นก็เพื่อช่วยสนับสนุนแนวคิด
ของผู้ผลิตตัวบทให้เด่นชัดมากขึ้น (จันทิมา อังคพนิชกิจ, 2561: 212-216)
จากการศึกษาพบว่ามีการใช้สหบททั้งสิ้น 46 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.06
โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ การกล่าวอ้างนโยบายรับมือการเดินทาง
กลับของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายและมาตรการการป้องกันและ
ควบคุมการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การกล่าวอ้างถึง
พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 และการแทรกเหตุการณ์ข่าวหน้าก
อนามัยตลาดดังต่อไปนี้

(24) นายรัชพล ศิริสาคร แอดมินแฟนเพจซึกีสายตรงกฎหมาย ระบุว่า หากผีน้อยกลับถึงไทย เจ้าหน้าที่ภาครัฐ มีสิทธิกักตัวผู้ที่สงสัยว่าจะมีเชื้อโควิด-19 ได้ ทั้งนี้ หากดูตาม พ.ร.บ. ควบคุมโรคติดต่อ 2558 มาตรา 34 (1) เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อมีอำนาจแยกกัก กักตัว หรือคุมไว้สังเกต ณ สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนด จนกว่าจะได้รับ การตรวจทางการแพทย์ว่า พันระยะติดต่อของโรค หรือสิ้นสุดเหตุอันควรสงสัย และมาตรา 51 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท

(ไทยรัฐออนไลน์, 5 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 24 จะแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบทได้นำพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 มานำเสนอควบคู่กับการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมาย เพื่อชี้ให้เห็นบทลงโทษหากแรงงานกลุ่มดังกล่าวฝ่าฝืนมาตรการการป้องกันโรคติดต่อไวรัสโคโรนา 2019

(25) ผู้สื่อข่าวรายงานว่า สำหรับมาตรการคัดกรองใหม่ จะเริ่มมีการคัดกรองตั้งแต่ท่าอากาศยานอินชอน เกาหลีใต้ โดยเจ้าหน้าที่สายการบินประจำเที่ยวบินที่จะเดินทางมาประเทศไทย จะต้องทำการแบ่งกลุ่มผู้โดยสารชาวไทย กับผู้โดยสารสัญชาติอื่น โดยให้ผู้โดยสารชาวไทยทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นประเภทใด นั่งรวมกันที่ด้านท้ายเครื่อง ส่วนผู้โดยสารสัญชาติอื่นนั่งส่วนหน้า และเมื่อมาถึงท่าอากาศยานสุวรรณภูมิจะเริ่มคัดกรองกลุ่มคนไทยทั้งหมดเป็นกลุ่มแรก ด้วยการแยก

เป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มแรงงานผิ้น้อย และกลุ่มคนทั่วไป ... ซึ่งทั้งหมดจะต้องผ่านการตรวจวัดและดูอาการตั้งแต่หน้าประตูเครื่องบินจนถึงด่านตรวจคนเข้าเมืองโดยกลุ่มคนไทยที่เป็นแรงงานผิ้น้อยทั้งหมดไม่ว่าจะมีอาการต้องสงสัยว่าติดเชื้อหรือไม่ จะต้องไปตรวจคัดกรองอีกครั้งที่ฐานทัพเรือสัตหีบ จ.ชลบุรี โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยว พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และเจ้าหน้าที่กรมขนส่งทางบก คอยดูแลอำนวยความสะดวกให้ได้อย่างเรียบร้อย ส่วนกรณีที่เป็นกลุ่มผู้โดยสารคนไทยทั่วไป หากพบมีผู้ต้องสงสัยว่าติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ก็จะมีการเก็บตัวอย่างไปตรวจ และผู้ต้องสงสัยจะถูกส่งไปยังฐานทัพเรือสัตหีบ จ.ชลบุรี เช่นเดียวกับผู้เป็นแรงงานผิ้น้อย ส่วนคนไม่มีไข้จะได้รับบริการปล่อยตัวไปกักตัวที่บ้านตามภูมิลำเนา 14 วัน

(ไทยรัฐออนไลน์, 8 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 25 แสดงให้เห็นถึงนโยบายรับมือการเดินทางกลับของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายและมาตรการการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของรัฐบาลไทย แต่กระนั้นผู้วิจัยเห็นว่านโยบายและมาตรการดังกล่าวของรัฐบาลสะท้อนให้เห็นการเลือกปฏิบัติในลักษณะที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายทั้งหมดจะถูกส่งไปกักตัวเฝ้าดูอาการในพื้นที่ที่รัฐจัดหาไว้ให้ ในขณะที่บุคคลทั่วไปซึ่งอาจหมายถึงแรงงานถูกกฎหมายหรือนักท่องเที่ยว หากคัดกรองเบื้องต้นแล้วพบว่ามีอาการเสี่ยงจะถูกส่งไปกักตัวในพื้นที่ที่รัฐจัดหาไว้ให้ แต่หากไม่พบอาการจะได้รับการปล่อยตัวให้ไปกักตัวตามภูมิลำเนา 14 วัน ทั้งที่ความจริงแล้วบุคคลที่เดินทางมาจากประเทศ

กลุ่มเสี่ยงก็ล้วนแต่มีภาวะเสี่ยงที่จะติดเชื้อเหมือนกันทั้งหมด ทำให้เห็นว่าฝ่ายรัฐมองแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายว่าอาจมีพฤติกรรมเสี่ยงไม่กักตัวหรือไม่ยอมปฏิบัติตามมาตรการที่รัฐวางไว้ เป็นเพราะอคติเดิมที่มีต่อแรงงานกลุ่มดังกล่าวว่าเป็นบุคคล “ผิดกฎหมาย” ซึ่งชี้ให้เห็นว่าแรงงานกลุ่มดังกล่าวเป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามหรือละเมิดกฎระเบียบของสังคม รัฐจึงต้องควบคุมดูแลกลุ่มบุคคลเหล่านี้เป็นพิเศษ

(26) “การรุม” ดักทาง หวัน งบฯ สู้โควิด-19
 ไร้ประสิทธิภาพละลายเร็ว ต่าหนี พณ.ปรมแก้หน้ากาก
อนามัยขาดแคลน เนะ “บักตู” ดูแล “ผีน้อย” มาตรฐาน
 เดียว. .. นายการรุม กล่าวด้วยว่า ล่าสุดเกิดปัญหา
การขาดแคลนหน้ากากอนามัย ประชาชนหาซื้อ
ไม่ได้ นั้น เรื่องนี้ต้นขอตำหนักกระทรวงพาณิชย์ที่ควร
 ให้ความสำคัญในการเจรจากับผู้ประกอบการ เพื่อเร่ง
 ผลิตหน้ากากอนามัยให้เพียงพอต่อความต้องการของ
 ประชาชนมากกว่านี้ ถือเป็นความบกพร่องของรัฐบาล
 ที่ขาดการประเมินสถานการณ์ที่แม่นยำ ส่งผลให้เกิด
ความเสียหายต่อประชาชน

(ไทยรัฐออนไลน์, 6 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างที่ 26 จะแสดงให้เห็นว่าเกิดปัญหาหน้ากากอนามัยขาดตลาดเกิดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งเกิดในช่วงระยะเวลาเดียวกันกับเหตุการณ์ที่แรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายบางคนแจ้งความประสงค์ที่เดินทางกลับมายังประเทศไทย เหตุการณ์ทั้งสองนี้ต่างมีส่วนสร้างความวิตกกังวลของคนในสังคมต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภายในประเทศไทยมากขึ้น การขาดแคลนอุปกรณ์ป้องกันโรคของประชาชนนี้ก็อาจมีส่วนเพิ่มอคติที่มีต่อแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมาย

ว่าเป็นบุคคลที่ภาวะเสี่ยงที่จะติดเชื้อหรือแพร่เชื้อไปยังผู้อื่นในสังคม

ดังนั้นผลการวิเคราะห์การใช้สหบทจึงแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตตัวบทต้องการนำเสนออำนาจของรัฐในการดูแลและควบคุมพฤติกรรมกลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเพื่อไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงในการแพร่เชื้อหรือสร้างความกังวลใจให้กับคนในสังคม อีกทั้งการแทรกเหตุการณ์ข่าวหน้ากากอนามัยขาดตลาด ก็สะท้อนให้เห็นว่าในสถานการณ์ปัจจุบัน คนในสังคมนั้นขาดอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่จะป้องกันโรค ประกอบกับการเดินทางกลับมาเข้าประเทศไทยของกลุ่มแรงงานผิดกฎหมายดังกล่าวจึงทำให้ขบขันภาพแทนตัวของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายว่าเป็น “พาทะนำโรค” เด่นชัดมากยิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทน “พาทะนำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายในวาทกรรมข่าวออนไลน์ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนในฐานะผู้ผลิตตัวบทนำเสนอกลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายว่าเป็นตัวปัญหา น่ารังเกียจ ไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ขึ้นในประเทศก็มองว่าแรงงานกลุ่มดังกล่าวเป็นพาทะนำโรค สร้างความยุ่งยากในการดูแลจัดการของเจ้าหน้าที่รัฐ และสร้างความวิตกกังวลให้แก่คนส่วนใหญ่ในสังคม การนำเสนอภาพตัวแทนดังกล่าวนั้นเกิดจากการแบ่งขั้วความเป็นเขาออกจากความเป็นเรา โดยความเป็นเรานี้หมายถึงรัฐ สื่อมวลชน และประชาชน ซึ่งถือเป็นคนส่วนใหญ่ในประเทศ ส่วนความเป็นเขาคือกลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมาย ทั้งนี้กลวิธีแบ่งขั้วความเป็นเราและความเป็นเขาดังกล่าวอาจถูกนำมาใช้เพื่อสร้างความชอบธรรมให้รัฐบาลในการสกัดกั้นไม่ให้แรงงานกลุ่มดังกล่าวเดินทางกลับเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้นและสนองความต้องการของรัฐบาลที่อยากให้กลุ่มแรงงานดังกล่าวที่เดินทางเข้าประเทศมาแล้วปฏิบัติตัวตามมาตรการการป้องกันและควบคุม

โรคที่รัฐวางไว้ให้อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ก็เพื่อให้รัฐบาลได้ป้องกันและควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภายในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติและชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมเป็นสำคัญ

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับภาพตัวแทน “พาหน่นำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายในวาทกรรมข่าวออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทน “พาหน่นำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายหรือผีน้อยในวาทกรรมข่าวออนไลน์ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตัวบทข่าวออนไลน์จากเว็บไซต์ 3 แหล่ง ได้แก่ สนุกดอทคอม ไทยรัฐออนไลน์ และข่าวสดออนไลน์ ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม-31 มีนาคม พ.ศ. 2563 จำนวน 88 ตัวบท

ผลการศึกษาพบว่า มีกลวิธีทางภาษาที่สื่อภาพตัวแทน “พาหน่นำโรค” ของแรงงานไทยข้ามชาติ ผิดกฎหมายทั้งสิ้น 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้การอ้างถึง การใช้กริยาวลี การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้มูลบท และการใช้สหบท กลวิธีทางภาษาเหล่านี้นำเสนอว่ากลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นปัญหา ไม่เป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ในสังคม เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ขึ้น แรงงานกลุ่มดังกล่าวก็ถูกมองว่ามีภาวะเสี่ยงที่จะติดเชื้อมากกว่ากลุ่มบุคคลเสี่ยงกลุ่มอื่น จึงเป็นเหตุทำให้เกิดความยุ่งยากในการควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่รัฐและสร้างความวิตกกังวลของประชาชนที่มีต่อแรงงานกลุ่มดังกล่าว ทั้งนี้กลวิธีทางภาษาเหล่านี้ต่างก็ทำหน้าที่แบ่งขั้วความเป็นเราและ

ความเป็นเขาผู้ผลิตตัวบทจะเน้นย้ำนำเสนอภาพด้านลบของกลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายว่าเป็นบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการป้องกันและควบคุมโรคที่เจ้าหน้าที่รัฐวางเอาไว้ จนทำให้เกิดความกังวลของประชาชนที่ว่าแรงงานกลุ่มดังกล่าวมีพฤติกรรมเสี่ยงที่จะแพร่เชื้อ อาจทำให้สถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศทวีความรุนแรงมากขึ้น ตลอดจนนำเสนอภาพด้านบวกของเจ้าหน้าที่รัฐในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานการป้องกันและควบคุมโรคอย่างรอบคอบและรัดกุมมากที่สุด ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงการแบ่งแยกกลุ่มคนในสังคม โดยมองว่าแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเป็น “เขา” และคนในสังคมส่วนใหญ่ไม่ได้มองแรงงานกลุ่มดังกล่าวว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือเป็นส่วนหนึ่งของความเป็น “เรา” กลวิธีแบ่งขั้วความเป็นเราและความเป็นเขานี้อาจถูกนำมาใช้เพื่อสร้างความชอบธรรมให้รัฐบาลในการสกัดกั้นไม่ให้แรงงานกลุ่มดังกล่าวเดินทางกลับเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้นและสนองความต้องการของรัฐบาลที่อยากให้กลุ่มแรงงานดังกล่าวที่เดินทางเข้ามาในประเทศแล้วปฏิบัติตามมาตรฐานการป้องกันและควบคุมโรคที่รัฐวางไว้ให้อย่างเคร่งครัด

ผลการศึกษาในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าในสังคม ยังมีอคติต่อกลุ่มแรงงานข้ามชาติ ผู้อพยพ หรือชนกลุ่มน้อย ซึ่งเป็นกลุ่มคนชายขอบของสังคม ว่ากลุ่มคนเหล่านี้เป็นตัวปัญหาที่รัฐต้องเข้ามาแก้ไขจัดการตลอดจนไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม ผลการศึกษาในส่วนนี้จะสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษดาพรรณ หงส์ลดาธรรม (2543) งานวิจัย Don and Lee (2014) และงานวิจัยของธีระยุทธ สุริยะ (2560) ที่เห็นว่าสื่อมวลชนจะนำเสนออำนาจรัฐ

¹ กลุ่มคนชายขอบของสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่ไร้สิทธิและโอกาส ไร้อำนาจ เป็นผู้ถูกควบคุม กดขี่ หรือเอารัดเอาเปรียบจากกลุ่มคนที่เป็น “ศูนย์กลาง” ตัวอย่างกลุ่มคนชายขอบของสังคม เช่น คนยากจน ชนกลุ่มน้อย แรงงานข้ามชาติ ผู้อพยพ กลุ่มคนที่

ที่พยายามเข้ามาแก้ไขจัดการกับกลุ่มแรงงาน ผู้อพยพ หรือชมกลุ่มน้อยเหล่านี้ เพราะมองว่ากลุ่มคนเหล่านี้เป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขและไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม นอกจากนี้การศึกษาครั้งนี้ยังได้ขยายมุมมองเกี่ยวกับกลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งถือเป็นภัยคุกคามร้ายแรงของประเทศว่าผู้ผลิตตัวบทได้เพิ่มการตัดสินใจและประเมินค่าให้กับแรงงานกลุ่มดังกล่าวว่ามีภาวะเสี่ยงที่จะติดเชื้อสูงหรือสามารถเป็น “พาหะ” แพร่เชื้อให้กับคนในสังคมได้มากกว่ากลุ่มเสี่ยงกลุ่มอื่น ทั้งที่ความเป็นจริงแล้ว กลุ่มคนที่มีภาวะเสี่ยงจะติดเชื้อและสามารถแพร่เชื้อได้ไม่ใช่เพียงแค่งานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายเท่านั้น แต่ยังสามารถเป็นได้ทั้งกลุ่มแรงงานถูกกฎหมาย ประชาชนทั่วไป หรือนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศกลุ่มเสี่ยง

ทั้งนี้ความหวาดกลัวของคนส่วนใหญ่ในสังคมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบันนี้เป็นความหวาดกลัวต่อเชื้อไวรัส แต่เนื่องด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นการแพร่ระบาดหรือส่งต่อกันโดยมีมนุษย์เป็นพาหะเชื้อไวรัสเองก็มีความเป็นนามธรรมสูง จึงเป็นเหตุให้คนส่วนใหญ่มองว่าบุคคลที่มีภาวะเสี่ยงนั้นเป็นปัญหา เมื่อตัวมนุษย์มีความเป็นรูปธรรมมากกว่าเชื้อไวรัส จึงทำให้เกิดการพุ่งเป้าความเกลียดชังไปยังตัวมนุษย์ด้วยกันมากกว่าสาเหตุหลักที่เป็นเชื้อไวรัส ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าแนวทางป้องกันและควบคุมโรคที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการดำเนินชีวิตภายใต้สถานการณ์เช่นนี้คือการใช้ชีวิตอย่างรอบคอบ สวมหน้ากากอนามัย ใช้เจลฆ่าเชื้ออย่างสม่ำเสมอ และหมั่นสังเกตอาการและความผิดปกติของตนเอง หากพบว่าตนเองป่วยติดเชื้อก็ควรรักษาโดยเร็ว ปฏิบัติตัวตามมาตรการอย่างเคร่งครัด คือ กักตัว ฝ้าดูอาการจนกว่าจะหายเป็นปกติ และไม่ควรรสร้างความเกลียดชังไปยังบุคคลที่มีภาวะเสี่ยงหรือป่วยติดเชื้อ เพราะในเมื่อมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันย่อมมีโอกาสที่จะรับเชื้อติดต่อกันได้ สิ่งเดียวจะ

ที่จะช่วยได้ คือ การป้องกันโรคจากตนเองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
ทั้งนี้ก็เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง คนรอบข้าง สังคม และประเทศชาติเป็น
สำคัญ

สุดท้ายการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจ
มุมมองของสังคมที่มีต่อแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้
หรือกลุ่มผีน้อย และทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษา
สื่อภาพตัวแทนของกลุ่มคนต่างๆ อันจะมีผลต่อการรับรู้และความเข้าใจของ
ผู้รับสารที่ต่อกลุ่มคนเหล่านั้น

ข้อจำกัดของงานวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีข้อจำกัดด้านช่วงระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย
กล่าวคือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 เพราะ
การศึกษาในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของผลงานของผู้วิจัยในรายวิชา 2201721
สัมมนาภาษาไทยปัจจุบัน ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2562 ของ
ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การศึกษา
ครั้งนี้จึงเป็นเพียงการศึกษาในเบื้องต้นเท่านั้น ผลการศึกษาบางประการ
ยังไม่ค่อยชัดเจน เนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นวาทกรรมซ้ำอย่างเดียว
หากมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมและหลากหลายมากกว่านี้ เช่น ข้อมูลจากสื่อ
สาธารณะอื่นๆ ทั้งจากสื่อมวลชนและสื่อรัฐบาล ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์
ต่างๆ รวมไปถึงข้อมูลจากกระทู้สนทนาออนไลน์ ก็อาจทำให้เห็นการนำเสนอ
มุมมองเกี่ยวกับแรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมายที่ทำงานที่เกาหลีใต้หรือ
ผีน้อยได้หลากหลายมากกว่านี้ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจในประเด็น
ดังกล่าวเพื่อต่อยอด ขยายมุมมองที่หลากหลายต่อไป

แหล่งข้อมูล

- ข่าวสดออนไลน์. (9 มีนาคม 2563). สุวรรณภูมิฝั่งอีก! เจอ 9 ผีน้อยกลับจาก เกาหลีมีไข้สูง ส่งตรวจหาเชื้อดื้อน. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_3721166
- ข่าวสดออนไลน์. (9 มีนาคม 2563). สั่งด่วน! ผู้ว่าฯทุกจังหวัด คุมเข้ม "ผีน้อย" กลับจากเกาหลี ขอความร่วมมือ กักตัว 14 วัน. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก https://www.khaosod.co.th/politics/news_3718147
- ข่าวสดออนไลน์. (9 มีนาคม 2563). ศักดิ์สยาม ลั่น ตั้งรางวัลนำจับผีน้อย หัวละหมื่น สั่ง สธ.โชว์รูปประกาศเป็นบุคคลเฝ้าระวัง. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_3719463
- ข่าวสดออนไลน์. (10 มีนาคม 2563). ชาวประจวบฯ ไม่เอาผีน้อย รวมตัว ยึดด่านเป็นสถานที่กักตัว ไข้ใช้ค่ายทหาร. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_3726425
- ข่าวสดออนไลน์. (10 มีนาคม 2563). โทษหนักนะ! พบ 28 ผีน้อย ยังไม่มา รายงานตัว จัดกฎหมายเอาผิดแพ่ง-อาญา. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_3723841
- ข่าวสดออนไลน์. (12 มีนาคม 2563). ผวาทั้งอำเภอ ผีน้อยพาลูกทำบัตรประชาชน. เปลี่ยนชื่อ-นามสกุล สั่งเร่งฆ่าเชื้อดื้อน. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_3741187

- ข่าวสดออนไลน์. (13 มีนาคม 2563). ส่งกลับผีน้อย 240 ชีวิต สู่มูลำเนา
ทั่วทุกภาค กักตัวต่อที่บ้าน ฝ่าผืนโทษหนัก. สืบค้น 13 เมษายน
2563, จาก [https://www.khaosod.co.th/breaking-news/
news_3743416](https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_3743416)
- ไทยรัฐออนไลน์. (3 มีนาคม 2563). "ผีน้อย" คืออะไร ทำไมต้องหนี "โควิด-
19" จากเกาหลีใต้กลับประเทศไทย. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก
<https://www.thairath.co.th/news/society/1785503>
- ไทยรัฐออนไลน์. (4 มีนาคม 2563). "อนุทิน" ไร้แผนรับทัพผีน้อย หนีหน้าตาย
โควิด-19. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก [https://www.thairath.
co.th/news/local/1785998](https://www.thairath.co.th/news/local/1785998)
- ไทยรัฐออนไลน์. (5 มีนาคม 2563). "ผีน้อย" จงฟังไม่กักตัว 14 วันปรับ 2
หมื่น คนเดือดร้อนฟ้องเรียกเงินได้. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก
<https://www.thairath.co.th/news/society/1787250>
- ไทยรัฐออนไลน์. (5 มีนาคม 2563). "อนุทิน" ลั่น ไม่มีเข้าหemaalำรับ "ผี
น้อย" ประสานเกาหลีขยายคัดกรอง 14 วัน. สืบค้น 13 เมษายน
2563, <https://www.thairath.co.th/news/politic/1787369>
- ไทยรัฐออนไลน์. (6 มีนาคม 2563). การุณ ชัด พณ.ปมหน้ากากอนามัย
ขาดแคลน แนะ บิ๊กตู ดูแลผีน้อยมาตรฐานเดียว. สืบค้น 13 เมษายน
2563, จาก <https://www.thairath.co.th/news/politic/1788331>
- ไทยรัฐออนไลน์. (7 มีนาคม 2563). เตรียมอาคารรับรองที่สี่ตึกหีบ ไว้กักตัวผี
น้อยและผู้ที่มาจากประเทศเสี่ยง. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก
<https://www.thairath.co.th/news/local/east/1789583>
- ไทยรัฐออนไลน์. (8 มีนาคม 2563). รับมือวุ่น ผีน้อยเกาหลีหนีโควิด 1 พันคน
กลับไทยสัปดาห์นี้. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก [https://www.
thairath.co.th/news/local/bangkok/1790049](https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1790049)

- ไทยรัฐออนไลน์. (8 มีนาคม 2563). สุวรรณภูมิยันระบบคัดกรองเข้ม ไม่มี "ผีน้อย" หลบหนีด้านกักกันโรค. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1790098>
- ไทยรัฐออนไลน์. (9 มีนาคม 2563). ปลัดมท.สั่งด่วน ผวจ.คุมเข้ม "ผีน้อย" ขอความร่วมมือกักตัว 14 วัน. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก <https://www.thairath.co.th/news/politic/1790391>
- ไทยรัฐออนไลน์. (10 มีนาคม 2563). เผยเส้นทาง "ผีน้อย" ทำงานนวดที่เกาหลีใต้ 2 เดือน กลับกระบี่ ใช้ 39 องศา ฯ. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก <https://www.thairath.co.th/news/society/1791546>
- ไทยรัฐออนไลน์. (11 มีนาคม 2563). เสี่ยงครวญจากผีน้อย ถูกละเมิดสิทธิ แฉชื่อ ที่อยู่ โดนสังคมรังเกียจ. สืบค้น 13 เมษายน 2563. จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/central/1792308>
- ไทยรัฐออนไลน์. (12 มีนาคม 2563). ผอ.สุวรรณภูมิ ลาออกเช่นผีน้อยหลุด เผยการประสานงาน สธ.-ตม.ไม่ชัดเจน. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก <https://www.thairath.co.th/news/business/1793591>
- สนุกดอทคอม. (7 มีนาคม 2563). ชาวบ้านกว่า 200 คน แห่ล้อม รพ.ป่าโมก หลังข่าวลือสนันรับ "ผีน้อย" มากักตัว. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก <https://www.sanook.com/news/8048394/>
- สนุกดอทคอม. (8 มีนาคม 2563). "ผีน้อย" กลับถึงไทย หนีด้านกักตัวกว่า 70-80 ราย สธ. เร่งตามกลับมาดำเนินคดี. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก <https://www.sanook.com/news/8048518/>
- สนุกดอทคอม. (10 มีนาคม 2563). ผู้ว่าฯ บุรีรัมย์ แจงปมดราม่า สถานที่กักตัวผีน้อยกลับจากประเทศกลุ่มเสี่ยงแอสดี. สืบค้น 13 เมษายน 2563, จาก <https://www.sanook.com/news/8050198/>

สนุกดอทคอม. (11 มีนาคม 2563). *ผีน้อยไวโย! กักตัวตามสั่งทุกอย่าง แต่
ข้อมูลส่วนตัวในเอกสารราชการเผลออ่อนเน็ต*. สืบค้น 13 เมษายน
2563, จาก <https://www.sanook.com/news/8050750/>

รายการอ้างอิง

กฤษดาารรณ หงศ์ลตารมภ์. (2543). *ปริจเฉทเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยใน
ประเทศไทย: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์*.
รายงานการวิจัย. ทุนวิจัยกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

จันทิมา อังคพณิชกิจ. (2561). *การวิเคราะห์ข้อความ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชนกพร พัวพัฒนกุล. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ใน
วาทกรรมการพยากรณ์ดวงชะตา: การวิเคราะห์วาทกรรมเชิง
วิพากษ์*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษร
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระยุทธ สุริยะ. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับภาพตัวแทน
ของชาวโรฮิงญาในสื่อออนไลน์ภาษาไทย: การศึกษาตามแนววาท
กรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาภาษา
ไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). *วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนว
ภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาในวาทกรรมภาษาไทย*.
กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศิริพร ภัคดีผาสุข. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอัตลักษณ์และแนวทางการนำมาศึกษาภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Don, Z. M. & Lee, C. (2014). Representing immigrants as illegals, threats, and victims in Malaysia: Elite voices in the media. *Discourse & Society*, 25(6), 687-705.
- Fairclough, N. (1992). *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press.
- Hall, S. (2003). The work of Representation. In Stuart Hall, Jessica Evans, & Sean Nixon (eds.), *Representation* (2nd ed., pp. 1-47). London: Sage.
- Levinson, S. (1983). *Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- SimilarWeb, Ltd. (2020). Top 5 News and Media Websites in Thailand for February 2020. Retrieved March 25, 2020, from https://pro.similarweb.com/#/research/marketresearch/webmarketanalysis/trends/News_andMedia/654/3m?webSource=Total
- Van Dijk, T.A. (1998). *Ideology: a multidisciplinary approach*. London: Sage
- Van Dijk, T.A. (2008). *Discourse and Power*. New York: Palgrave Macmillan.
- Van Dijk, T. A. (2009). Discourse and Ideology. In T.A. van Dijk (ed.), *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction* (pp. 379 — 407). London: Sage.

“แรงงานไทยข้ามชาติผิดกฎหมาย คือ พาหะนำโรค”: ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทน
ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

World Health Organization. (2020). *Coronavirus disease 2019*.
Retrieved April 1, 2020, from <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>